

Sociale bescherming voor afhankelijke zelfstandigen

Eichhorst, W., Braga, M., Famira-Mühlberger, U., Gerard, M., Horvath, T., Kahanec, M., ... White, C. 2013. *Social protection rights of economically dependent self-employed workers*. Brussels: European Parliament, Directorate General for Internal Policies.

Nieuwe vormen van werkgelegenheid sturen en spelen in op een transformerende arbeidsmarkt. Atypische, niet-gestandaardiseerde arbeidscontracten nemen toe. Een van deze contracten is dat van de economisch afhankelijke zelfstandige, in sommige gevallen ook wel een schijnzelfstandige te noemen. In deze studie die werd uitgevoerd op vraag van het Europees Parlement wordt het fenomeen in kaart gebracht over de verschillende lidstaten met aandacht voor de definitie, de motieven en de arbeidsomstandigheden van afhankelijke zelfstandigen. Absolute cijfers rond het fenomeen van afhankelijke zelfstandigen konden niet worden bepaald, maar uit het onderzoek blijkt het aantal binnen de verschillende lidstaten steeds verder te groeien. Er is een duidelijke nood aan betere definiëring en opvolging van het fenomeen.

Wat zijn economisch afhankelijke zelfstandigen?

Afhankelijke zelfstandige arbeid kan worden beschouwd als onderdeel van een algemene trend naar toenemende arbeidsmarktflexibilisering. Ten gevolge van structurele, technologische en demografische evoluties en veranderingen in de levensstijl, met inbegrip van de transformatie van de gezinsstructuren, zijn niet-traditionele werkafspraken zoals afhankelijke zelfstandige of parttime werk steeds belangrijker geworden.

Er zijn verschillende vormen van afhankelijkheid ten opzichte van de werkgever. De uitdrukking 'economisch afhankelijke zelfstandige' wijst op de economische afhankelijkheid van de uitvoerder ten opzichte van de opdrachtgever. Dit is het geval wanneer de inkomsten van de zelfstandige volledig afhangen van één werkgever en hij in realiteit niet de mogelijkheid of keuze heeft tegelijk voor meerdere of andere werkgevers te werken. Daarnaast is er de 'persoonlijk afhankelijke zelfstandige' waarbij de werkgever vooral een volledige controle heeft over de arbeidsomstandigheden, bestaande uit de werkmethoden, tijd, plaats en inhoud van het werk. Alle elementen van flexibiliteit die een 'reguliere' zelfstandige kenmerken, zijn dan afwezig. Wanneer er sprake is van het gebruik van zelfstandigheid om onrechtmatig sociale bijdragen te ontwijken, is de term schijnzelfstandige van toepassing (Muehlberger, 2007).

Algemeen wordt in het onderzoek de term 'afhankelijke zelfstandige' gebruikt. Afhankelijke zelfstandige arbeid wordt gedefinieerd als een werkrelatie waarin de werknemer formeel zelfstandige is, maar werkt onder omstandigheden van het werk vergelijkbaar met die van werknemers in loondienst. Ondanks dat de zelfstandige uitsluitend (of hoofdzakelijk) voor

een bepaalde onderneming werkt, zijn de 'zelfstandige' werknemers niet duidelijk gescheiden, maar ook niet echt geïntegreerd met de reguliere werknemers van de onderneming waarvoor ze werken op basis van een contract. De werkrelatie wordt niet bepaald door een arbeidscontract, maar door privécontracten die het aanleveren van bepaalde diensten betreffen.

Een treffend voorbeeld is de vrachtwagenchauffeur die zelf een vrachtwagen bezit en beheert, maar slechts actief is voor één transportfirma. Deze laatste bepaalt het werkschema en het logo op de vrachtwagens. De chauffeur draagt alle risico's en kosten van het onderhoud en beheer van de vrachtwagen en wordt enkel betaald wanneer hij werkt. Hij krijgt dus geen betaald verlof en staat zelf in voor zijn sociale bijdragen.

Deze afhankelijke zelfstandigen identificeren op de arbeidsmarkt is echter niet eenvoudig. Binnen Europa hanteren verschillende landen verschillende criteria. In de meeste gevallen zal een arbeidsrechtbank het criterium van economische afhankelijkheid gebruiken, terwijl in bijvoorbeeld Duitsland het bestaan van een persoonlijke afhankelijkheid van de kant van de werknemer bepalend is. Sommige landen zoals Italië en Oostenrijk hebben speciale categorieën bepaald in het arbeidsrecht voor deze groep van werknemers, al zijn deze niet automatisch van toepassing op alle afhankelijke zelfstandigen.

Het eigenlijke voorkomen van afhankelijke zelfstandigen is natuurlijk sterk gelinkt aan de aanwezigheid van veel reguliere zelfstandigen. Sectoren waar amper tot niet met zelfstandigen wordt gewerkt, zullen ook niet snel gebruik maken van afhankelijke zelfstandigen. De ontwikkeling, concrete organisatorische vormgeving en aanwezigheid van echte zelfstandige en afhankelijke zelfstandige zijn zeer divers in alle EU-lidstaten en sterk verschillend over de economische sectoren.

De motieven voor afhankelijke zelfstandigheid

De redenen en motieven voor het bestaan en de keuze voor afhankelijke zelfstandigheid worden aangestuurd vanuit drie perspectieven, dat van de afhankelijke zelfstandige zelf, dat van de werkgevers en de institutionele factoren.

Voor de afhankelijke zelfstandige spelen verschillende factoren een rol. Als (afhankelijke) zelfstandige hebben personen meer flexibiliteit om hun werktijd zelf in te richten en kunnen ze hun eigen arbeidsproces vereenvoudigen. Daarbij hebben ze ook een direct belastingvoordeel ten opzichte van reguliere werkgelegenheid door het grotendeels wegvallen van sociale bijdragen en de verlaagde belastingschalen. Als (afhankelijke) zelfstandige hebben ze ook een beperktere wettelijke aansprakelijkheid, aangezien de onderneming waarvoor ze werken de aansprakelijkheid draagt ten opzichte van de uiteindelijke cliënt. Daartegenover staat wel dat er, zeker in bepaalde sectoren, de keuze voor afhankelijke zelfstandigheid geen eigen keuze is, maar voorkomt uit het gebrek aan andere opportuniteiten. In sommige gevallen gaat het ook om een gedwongen omvorming van reguliere werknemer naar het statuut van zelfstandige werknemer. In dat geval gaat het om expliciete schijnzelfstandigheid. Het stijgende aantal allochtone arbeidskrachten van binnen en buiten de EU draagt ook bij aan dit fenomeen, omdat deze groep zich niet altijd bewust van hun sociale rechten en hun mogelijkheden van representatie. Misbruiken en het oneigenlijke gebruik van zelfstandigheid tot afhankelijke en vooral schijnzelfstandigheid worden daarom minder snel gemeld aan werkgeversfederaties of vakbonden.

De werkgever heeft ook een reeks van voordelen bij deze vorm van tewerkstelling. Door het inzetten van afhankelijke zelfstandigen zet de werkgever vaste naar variabele kosten om en transfereert ze zo een deel van het ondernemingsrisico naar de zelfstandige. Bovendien zijn de kosten voor afhankelijke zelfstandigen lager dan voor vaste werknemers door het wegvallen van de meeste sociale bijdragen. Ondernemingen kunnen op deze manier aan schaalvergroting doen op een flexibele wijze en vermijden zo ook om onder bepaalde sociale regelgeving te vallen, zoals de verplichte aanwezigheid van ondernemingsraden vanaf een bepaald aantal werknemers. Afhankelijke zelfstandigen krijgen meer flexibiliteit, maar kunnen nog steeds strikt worden gecontroleerd, zowel via contractuele afspraken als regelmatige opvolging.

Als laatste speelt de institutionele context echter ook een belangrijke rol. De arbeidswetgeving, sociale zekerheidsrecht en regelgeving omtrent zelfstandige activiteiten zorgen voor een hogere

of lagere drempel om als zelfstandige te opereren door de eenvoud van omvorming naar het statuut van zelfstandige, het type activiteiten dat mag worden uitgevoerd en vooral het verschil in bijdragen en belastingen dat ze moeten betalen.

Bevindingen rond de arbeidsomstandigheden

Binnen het onderzoek werden verschillende case studies uitgevoerd over verschillende sectoren binnen een set van landen in de Europese Unie. De casussen werden opgebouwd uit extensief literatuuronderzoek en diepte-interviews bij vertegenwoordigers van werkgevers- en werknemersorganisaties. De sectoren werden geselecteerd op basis van gegevens uit de literatuur en indicaties van het voorkomen van afhankelijke zelfstandigheid omdat de sector zelf gekenmerkt wordt door de aanwezigheid van een groot aantal zelfstandige ondernemers. De volgende sectoren werden weerhouden voor de casussen: de bouwsector, de logistieke sector, de verzekeringssector, de creatieve sector(en) en de boekhoudkundige sector. Deze sectoren werden onderzocht in een set van verschillende landen, zijnde Oostenrijk, Denemarken, Frankrijk, Duitsland, Italië, Slowakije en het Verenigd Koninkrijk. Niet elke sector werd in elk land onderzocht, maar elke sector werd gemiddeld in twee landen onderzocht. Uit deze casussen konden verschillende vaststellingen worden gemaakt over de sociale rechten en de werkomstandigheden van afhankelijke zelfstandigen.

Sociale rechten voor afhankelijke zelfstandigen

De sociale rechten van afhankelijke zelfstandigen worden soms geregeld door middel van een juridische hybride categorie tussen reguliere zelfstandigen en 'standaard' loondienst. Indien een dergelijke juridische hybride categorie niet bestaat, zijn hun rechten op sociale bescherming ofwel vergelijkbaar met die van reguliere zelfstandigen of kunnen ze beroep doen op universele voordelen als inwoner van een bepaald land, zoals in Denemarken het geval is. In het geval van de hybride categorieën worden echter enkele specifieke sociale rechten die normaal enkel gelden voor werknemers in loondienst uitgebreid tot de afhankelijke zelfstandigen binnen deze categorie. In landen zoals Oostenrijk,

Italië en Duitsland bestaan dergelijke hybride juridische categorieën om een aantal arbeidsrechten aan afhankelijke zelfstandigen te garanderen. Deze hybride status wordt echter toegekend onder bepaalde voorwaarden en is nooit sluitend voor alle afhankelijke zelfstandigen. Alle personen met deze hybride status kunnen worden geclassificeerd als afhankelijke zelfstandigen, maar niet alle afhankelijke zelfstandigen zitten in de speciale hybride arbeidscategorie. In andere landen, waaronder Frankrijk, bestaan er speciale regelingen voor subgroepen zoals journalisten of filmmakers. De criteria voor de erkenning van afhankelijke zelfstandige verschillen echter van land tot land wat automatisch ook leidt tot sterk verschillende indelingen en bijhorende sociale rechten.

De niet-erkenning van afhankelijke zelfstandigen door het arbeidsrecht leidt vaak tot een non-representatie van afhankelijke zelfstandigen in alle vormen van sociaal overleg. In gevallen zoals Oostenrijk worden ze zelfs gerekend als staande aan de 'andere kant' van de arbeidsmarkt, waarbij hun officiële status automatisch leidt tot het lidmaatschap van een vereniging van werkgevers in plaats van een werknemersorganisatie. De classificatie in het arbeidsrecht van afhankelijke zelfstandigen als reguliere zelfstandige betekent kortom dat de afhankelijke zelfstandigen in de meeste gevallen op veel minder bescherming beroep kunnen doen dan hun collega's met een reguliere arbeidsovereenkomst. Werkloosheidsverzekering, ziekte en invaliditeit en pensioenopbouw zijn bijna volledig afhankelijk van de eigen bijdragen.

Precaire werkomstandigheden?

Met betrekking tot de arbeidsvoorwaarden van afhankelijke zelfstandigen valt op dat de werkelijke situatie van afhankelijke zelfstandigen enorm varieert. In de sectoren als verzekeringen of accountancy zijn afhankelijke zelfstandigen veelvuldig aanwezig, vooral in de rol als makelaar. De afhankelijkheid is vaak echter minder schadelijk en meer geaccepteerd door de werknemers dan in de transport- of de bouwsector, waar afhankelijke zelfstandigheid werknemers vaak in een precaire situatie plaatst. In de verzekeringssector worden aan de verzekeringsagenten opleidingen en andere ondersteuning gegeven. Het imago van de

verzekeringsagenschappen is ook deels verbonden aan hun agenten, waardoor er een gelijkwaardigere relatie ontstaat. In de transport- of de bouwsector is opleiding voor (afhankelijke) zelfstandigen eerder zeldzaam, de onderneming is zelf veel minder afhankelijk van de afhankelijke zelfstandige. De creatieve sector is de meest diverse sector op zichzelf, met een breed scala van freelancers. Bij deze groep is het begrip afhankelijkheid vaak het moeilijkst vast te stellen, omdat dit ook sterk afhangt van de periode van analyse.

Bij de arbeidsomstandigheden op de werkvloer is het moeilijk een onderscheid te maken tussen de afhankelijke zelfstandigen en de werknemers in loondienst, zeker indien de afhankelijke zelfstandige geen eigen werkplek heeft, maar tussen werknemers in loondienst opereert, zoals in de bouwsector. De afhankelijke zelfstandigen zijn wel gemakkelijke doelwitten voor misbruiken in werktijden en worden sneller geconfronteerd met grotere moeilijkheden bij het organiseren van hun werkschema. Ook hier tonen de casussen uit de verzekeringssector echter dat dit niet noodzakelijkerwijs het geval hoeft te zijn. Zoals aangehaald bij de motieven wordt afhankelijke zelfstandigheid vaak gebruikt om sociale bijdragen te ontwijken.

Wat met het loon?

Het loon dat afhankelijke zelfstandigen verdienen kan sterk verschillen, afhankelijk van de persoon en de sector, maar meestal is het loon gelijkaardig met dat van collega-werknemers die met gewone arbeidsovereenkomsten worden tewerkgesteld. In sommige gevallen kan een lange keten van onderaanneming (zoals in de bouwsector) leiden tot lagere lonen, maar in andere sectoren of zelfs bedrijven blijken op basis van de kwalitatieve bevindingen de loonverschillen eerder beperkt te zijn. In de creatieve sectoren gaat deze vergelijking moeilijker op gezien er in veel gevallen geen echte benchmark is om het loon af te wegen. Toch zijn succesvolle freelancers in de creatieve sector soms beter af met hun loonsvoorwaarden dan werknemers in loondienst, ondanks hun afhankelijkheid. Maar de afhankelijke zelfstandigen nemen wel (een deel van) het economische risico op zich, zonder een echte kans om te genieten van de status van

zelfstandige arbeid zoals het bepalen van werktijden, zeker in sectoren zoals de bouw of logistiek.

Het grote voordeel voor zowel werkgevers en werknemers zijn de lagere sociale bijdragen en belastingen, waardoor de brutokost voor de werkgever toch daalt bij een gelijk of hoger nettoloon van de werknemer, nu zelfstandige, die door het wegvallen van zijn sociale bijdragen ook een hoger nettoloon verkrijgt. Het is echter zeer moeilijk om de gevolgen van de overgang van loondienst naar afhankelijke zelfstandige op lange termijn vast te stellen. Het is twijfelachtig dat de meeste afhankelijke zelfstandigen een verbetering van hun inkomen bekomen die voldoende is om later te kunnen compenseren voor het gebrek aan opgebouwde pensioenrechten en het daaruit volgende lage of onbestaande (publieke) pensioen.

Afhankelijke zelfstandigheid als slechtste optie?

Vanuit een individueel perspectief kan de keuze om te werken als afhankelijke zelfstandige een betere oplossing bieden dan werkloos zijn of in onregelmatige contracten terecht te komen, zowel financieel als op vlak van persoonlijke en professionele ontwikkeling. Vooral in creatieve beroepen kan soms een hoge jobtevredenheid worden teruggevonden, ondanks de onzekere arbeidsstatus en/of een laag of instabiel inkomen. Bovendien is het mogelijk dat een reguliere afhankelijke arbeidsverhouding van een werknemer in loondienst geen realistische maatstaf is voor het beroep, levensfase of persoonlijke situatie van de persoon in kwestie. Zelfstandig ondernemerschap vormt soms eerder een manier van intreden op de arbeidsmarkt.

Het blijkt echter wel dat de statusmobiliteit voor afhankelijke zelfstandigen beperkt is in sectoren en segmenten van de arbeidsmarkt met sterke prijsconcurrentie en met een groot aantal afhankelijke zelfstandigen. Een continue tewerkstelling als afhankelijke zelfstandige kan wel beter zijn dan een risicovolle en onstabiele zelfstandige activiteit te ontwikkelen, maar het kan ook duiden op het gebrek aan mobiliteit naar meer beveiligde vormen van (afhankelijke) werkgelegenheid en de persistentie van een relatief onaantrekkelijke arbeidsmarktstatus met beperkte vooruitzichten. Resultaten uit Italië geven aan dat de meeste afhankelijke zelfstandigen niet

tevreden zijn met het type contract dat ze hebben. De uiteindelijke sociale en economische gevolgen van deze vorm van zelfstandig ondernemerschap kunnen sterk variëren voor de individuen. Er moet immers ook rekening worden gehouden met de samenstelling van het huishouden van de afhankelijke zelfstandige, en in het bijzonder met de aanwezigheid van een echtgenoot of andere leden van het huishouden met een eigen inkomen (huishoudelijke versus individualistische benadering).

Conclusies en aanbevelingen voor het Europese beleid

Uit de studie blijkt dat het fenomeen van (economisch) afhankelijke zelfstandigen wijd verspreid is, maar tezelfdertijd veel verschillende vormen kan aannemen. Het verdient dan ook nauwgezet verder onderzoek, waarbij er vooral aandacht wordt gegeven aan de definiëring van verschillende types van arbeidsrelaties. Enerzijds wordt het 'statuut' van economische afhankelijke zelfstandige vaak gebruikt om de kernelementen van het arbeidsrecht en de bepalingen inzake sociale bescherming te omzeilen, anderzijds creëert het aannemen van een al te restrictieve benadering het risico van bijkomende belemmeringen voor de integratie op de arbeidsmarkt en de mobiliteit tussen de lidstaten binnen de Europese Unie.

Binnen het onderzoek worden twee belangrijke beleidsprioriteiten naar voor geschoven om het fenomeen beter te kaderen en de negatieve aspecten te beperken.

Ten eerste zouden er duidelijke (Europese) criteria moeten worden voorzien ter identificatie van de groep van afhankelijke zelfstandigen. Er is een sterke behoefte aan duidelijke criteria met betrekking tot de definitie van loondienst, zelfstandige arbeid en (verschillende vormen van) afhankelijke zelfstandigheid. De creatie en duidelijke definitie van tussencategorieën in het arbeidsrecht is een potentieel veelbelovend middel bij de oprichting van een operationele positie op de arbeidsmarkt. Het belangrijkste echter, is de daadwerkelijke toepassing en handhaving van deze criteria door de verantwoordelijke toezichthoudende instanties zoals de inspectiediensten op de sociale bijdragen. Deze moeten zich in de eerste plaats richten op

de belangrijkste werkgevers van dit type zelfstandigen in plaats van de afhankelijke zelfstandigen zelf. Deze bevinden zich vaak immers in een economisch zwakke en dus kwetsbare juridische situatie.

Ten tweede zou de sociale bescherming en sociale zekerheid minder afhankelijk moeten worden gemaakt van de arbeidsstatus van elke persoon. De arbeidskosten voor werkgevers buiten de feitelijke lonen, inclusief arbeidsbelastingen en sociale lasten, vormen een belangrijke factor voor werkgevers om te kiezen voor afhankelijke zelfstandigen. Ook individuen worden gestimuleerd te kiezen voor ontwijking van hoge personenbelastingen en sociale bijdragen door afhankelijke of schijnzelfstandigheid. Door de sociale zekerheid minderafhankelijk te maken van de status van tewerkstelling of het type van de economische activiteit kunnen distorties op de arbeidsmarkt worden voorkomen. Dit verkleint immers de kloof in de niet-loonkosten tussen afhankelijk en zelfstandig ondernemerschap en maakt de keuze voor afhankelijke zelfstandigheid minder aantrekkelijk. Dit vraagt echter om belangrijke hervormingen in de sociale zekerheid zodat de bescherming van de (afhankelijke) zelfstandigen wordt verhoogd.

Deze beleidsprioriteiten worden vertaald in vijf aanbevelingen voor Europese beleidsmakers:

Het uitvoeriger en nauwkeuriger verzamelen van gegevens

Doorheen de studie bleek duidelijk dat betrouwbare gegevens ontbreken over de frequentie en de arbeidsomstandigheden van afhankelijke zelfstandigen, waardoor de actuele situatie niet volledig in beeld kon worden gebracht. Daarom wordt voorgesteld om de vragen rond afhankelijke zelfstandigen op te nemen in de European Labour Force Survey. Dit zou toelaten een meer gedetailleerd beeld te vormen van het fenomeen binnen de verschillende lidstaten en sectoren, wat vervolgens ook toelaat om een beleid op maat te ontwikkelen.

Het verbeteren van de operationele definities

Een al te restrictieve benadering ten opzichte van het fenomeen van (afhankelijke) zelfstandigheid kan resulteren in bijkomende belemmeringen voor

de integratie op de arbeidsmarkt en de mobiliteit tussen de lidstaten van de Europese Unie, wat schadelijk zou zijn voor de werk- en leefomstandigheden van potentiële werknemers. Start-ups moeten niet worden ontmoedigd door strenge regelgeving. Zelfstandige arbeid die echter enkel wordt gebruikt om arbeids- en sociale zekerheidswetten te ondermijnen, moet worden ingeperkt. EU-lidstaten moeten worden verplicht om met de realiteit van de afhankelijke zelfstandige rekening te houden, door betere definities te hanteren met betrekking tot de werkstatus van een persoon en duidelijkere regels in het arbeidsrecht en rond de sociale bijdragen vast te leggen.

Het verstrekken van meer universele sociale bescherming

Veel problemen zouden worden voorkomen bij het openstellen van de sociale bescherming naar een meer universele vorm, niet gelinkt aan het statuut van de persoon of werknemer. Dit is bovendien volledig in overeenstemming met de ambitie van het Europees sociaal model. Dit impliceert ook de uitbreiding van sociale bescherming, en in het bijzonder sociale verzekeringen, naar de (afhankelijke) zelfstandigen en specifieke doelgroepen of het creëren van specifieke stelsels van sociale zekerheid voor deze (afhankelijke) zelfstandigen. Daarbij moet wel met bestaande nationale instellingen en voorkeuren rekening worden gehouden, omdat deze een sterke invloed hebben op de werking van de arbeidsmarkt. Het is zeker niet eenvoudig, noch wenselijk om een volledig uniform Europees systeem op te zetten, maar wel om enkele algemene principes en richtlijnen te bepalen die binnen de nationale of sectorale context kunnen en moeten worden geïmplementeerd.

Betere samenwerking inzake arbeidsmigranten

Migratie en buitenlandse arbeidskrachten van binnen of buiten de EU zijn een bijkomende factor in het voorkomen van afhankelijke zelfstandigheid, zeker in sommige sectoren. Deze arbeidskrachten worden vaker tewerkgesteld in een onregelmatig statuut. Daarom is een betere samenwerking nodig met betrekking tot de grensoverschrijdende beoordeling van de arbeidspositie van mobiele

werknemers, vooral om de hiërarchische structuur en onderlinge verhoudingen tussen de verschillende actoren (onderaannemers) en de aansprakelijkheid voor sociale bescherming en belastingen vast te stellen.

Een sectorale aanpak en de sociale dialoog

De relevantie en regulering rond afhankelijke zelfstandigen verschilt enorm tussen de verschillende lidstaten en sectoren. Bovendien wordt in sommige sectoren intensief gebruik gemaakt van transnationale contracten, zoals in de bouw of logistieke sector. Onder deze omstandigheden lijkt een sectorale benadering van het probleem de beste benadering op Europees niveau. Gezien het feit dat de regels in dit segment van de arbeidsmarkt moeten aanvaard en toegepast worden in de praktijk, is de betrokkenheid van de sociale partners noodzakelijk, volgens de vastgestelde regels van de Europese sociale dialoog. De Europese sociale partners moeten worden gevraagd om het fenomeen te bestuderen en om praktische oplossingen te vinden voor dit fenomeen van afhankelijke zelfstandige arbeid, zeker in die sectoren waar grensoverschrijdende activiteiten een belangrijke rol spelen. De Europese Commissie en het Europees Parlement kunnen dit bevorderen. Een onderhandelde aanpak kan ook de aanvaarding en naleving verbeteren van de voorgestelde definitie. Dit is essentieel voor het bepalen van de arbeidsverhoudingen in bepaalde sectoren. Een onderhandelde aanpak moet in het bijzonder verwijzen naar de definitie van afhankelijke zelfstandige, de operationele uitvoering en de handhaving van de regels.

*Maarten Gerard
Barbara Vandeweghe
IDEA Consult*

Bibliografie

Muehlberger, U. 2007. *Dependent Self-employment: Workers on the Border between Employment and Self-employment*. Houndmills: Palgrave Macmillan.